

SPIS TREŚCI

List do uczestników konferencji „Cysterki w dziejach i kulturze ziem polskich, dawnej Rzeczypospolitej i Europy Środkowej” Henryk Kardynał Gulbinowicz, Metropolita Wrocławski	5
Bp Jan Kopiec, Homilia wygłoszona w bazylice trzebnickiej na rozpoczęcie Międzynarodowego Sympozjum „Cysterki w dziejach i kulturze ziem polskich, dawnej Rzeczypospolitej i Europy Środkowej”	7
Przedmowa o. Eustachy Gerard Kocik OCist, Prezes Polskiej Kongregacji Cystersów .	10
Wstęp Andrzej M. Wyrwa	12

A. CYSTERKI — ŻYCIE WEWNĘTRZNE, DUCHOWOŚĆ I LITURGIA

I. Cysterki i życie monastyczne kobiet w średniowieczu

Kazimierz Bobowski, Dyscyplina klasztorna w świetle uchwał Kapituły Generalnej Cystersów	29
Marian Kanior OSB, Pierwsze fundacje cysterek na ziemiach polskich	39
Andrzej M. Wyrwa, Organizacja wewnętrzna w klasztorach cysterek Polskiej Prowincji Cystersów w świetle Statutów Edmunda od Krzyża z 1580 r.	52
Małgorzata Borkowska OSB, Skład osobowy polskich klasztorów cysterek w XVII – XVIII w.	62
Andrzej M. Wyrwa, Próby odrodzenia życia zakonnego cysterek na ziemiach polskich przy pomocy klasztoru w Érd na Węgrzech	80

II. Duchowość i liturgia w zakonie cysterek

Bernard A. Grenz OCist, „Duchowość cysterek”	97
Dariusz Tabor CR, <i>Psałterz Trzebnicki</i> . Między egzegezą i duchowością	108
Waldemar Rozynkowski, Patrocinia kościołów cysterek w średniowiecznej Polsce — wokół duchowości zakonu	121
Henryk Gerlic, Cystersi „górnoląscy” spowiednikami cysterek trzebnickich	130
Gereon Tomáš Biňovec OPraem, Manuskrypt <i>Cursus Sanctae Mariae</i> w świetle stosunków polsko-czeskich	155
Konrad Małys OSB, Misterium paschalne w dziele św. Gertrudy Wielkiej <i>Zwiastun Bożej Miłości</i>	164

Stanisław Rosik, <i>In sola missa non est contenta ducissa....</i> Życie liturgiczne w żywocie św. Jadwigi śląskiej	177
Franciszek Wolnik, Liturgia w konwencie cysterek w Trzebnicy według <i>Liber Ordinarius</i> z 1573 r.	191
Tomasz Kurasiński, Uwagi na temat ceremonii pogrzebowej św. Jadwigi śląskiej	207

*

Czesław Grajewski, Siedemnastowieczny procesjonał z Trzebnicy	221
Ewa Bielińska-Galas, Śpiewy o św. Jadwidze w polskich średniowiecznych rękopisach liturgiczno-muzycznych	228

III. Święci i błogosławieni

ks. Józef Swastek, Błogosławieni zakonu cysterskiego na ziemiach polskich	244
Bernard A. Grenz OCist, Święta Beatrycze z Nazaretu — życie i nauka	255
Maciej Michalski, Święta Jadwiga śląska i mniszki trzebnickie — interpretacja hagiograficzna	261

B. CYSTERKI NA ZIEMIACH POLSKICH I DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

I. Cysterki na Śląsku — Trzebnica

Antoni Kiełbasa SDS, Związki św. Jadwigi z cystersami — starania o fundację trzebnicką.	275
Roman Stelmach, Dokumenty do dziejów klasztoru trzebnickiego — problematyka i stan zachowania	288
Wojciech Mrozowicz, Rocznik trzebnicki (<i>Annales monasterii Trebnicensis</i>). Z dziejów tradycji tekstu.	319
Michał Kaczmarek, <i>...Ut et matris et matertere memoriam confoveret</i> . Klasztor trzebnicki pod rządami opatki Gertrudy (1232 – 1268)	328

**

Romuald Kaczmarek, Jacek Witkowski, Kaplica św. Jadwigi w Trzebnicy. Wyposażenie i funkcjonowanie od XIII do XVIII w.	345
Grzegorz Borowski, Problematyka teologicznej interpretacji pierwotnego wystroju cysterskiego kościoła w Trzebnicy	369
Krystyna Białoskórska, Nowe elementy w badaniach nad architekturą i historią budowy kościoła opackiego Cysterek w Trzebnicy oraz zagadnienie pochodzenia uczestniczących w niej warsztatów.	380
Jerzy Rozpędowski, Trzebnickie opactwo panien cysterek w średniowieczu. Problem datowania i pochodzenia warsztatu.	410
Ewa Łużyńska, Średniowieczny klasztor w Trzebnicy a architektura opactw cysterskich na Śląsku	431
Maria Poksińska, Polychromy of Trzebnica Sculpture as a Key to the Interpretation of the Paintings in Chosen Architectural Monuments	461

*

Jacek Dębicki, <i>Dedicatio prima ecclesie beati Bartholomaei et dedicatio secunda ecclesiae sancte Marie sanctique Bartholomei apostoli in Trebnic</i>	470
---	-----

Magdalena Warzecha, Księżniczki z domu Piastów górnośląskich w klasztorze trzebnickim .	489
Przemysław Wiszewski Opactwo cysterek trzebnickich w krajobrazie religijnym późnośredniowiecznego Śląska (druga połowa XIV – pierwsza ćwierć XVI w.)	497
Anna Pobóg-Lenartowicz, Obraz Śląska w średniowiecznych żywotach świętej Jadwigi . .	505
Marek L. Wójcik, Cysterki trzebnickie wobec klęsk elementarnych w średniowieczu . .	516
Marek Cetwiński, Dieta św. Jadwigi. Ze studiów nad semiotyką pożywienia średniowiecznych Ślązaków	530

*

Beata Stellmach SMCB, Kontynuacja historii klasztoru Cysterek w Trzebnicy	540
---	-----

*

M. Benedicta Arndt OCist, <i>In good company — Helfta restored and dedicated to St. Hedwig</i>	550
Marek Kołyszko, Suwalski pomnik św. Jadwigi śląskiej	555

II. Cysterki w Wielkopolsce

Gerard Kucharski, Rozwój gospodarczy majątków klasztoru Cysterek w Ołoboku w XIII w.	569
Zbigniew Zyglewski, Związki wielkopolskich klasztorów cysterek w Ołoboku i Owińskach z władcami w XIV – XV wieku.	598
Danuta Kawalerska, Społeczeństwo kaliskie wobec kasaty klasztoru Cysterek w Ołoboku w świetle „skrawków historycznych” Adama A. Chodyńskiego	608
Aleksander Andrzejewski, Leszek Kajzer, Klasztor Cysterek w Ołoboku w świetle archeologicznych badań terenowych	617

Krzysztof Ratajczak, Proces fundacyjny klasztoru Cysterek w Owińskach i zarys jego średniowiecznych dziejów	634
Dorota Matyaszczyk, Kościół i klasztor Panien Cysterek w Owińskach w świetle źródeł . .	648
Dorota Matyaszczyk, ks. Kazimierz Tomalik, Program ikonograficzny i teologiczny kościoła klasztornego Cysterek w Owińskach	683
Jolanta M. Marszałska, Spór między klasztorem Cysterek w Owińskach a biskupstwem poznańskim o zarząd dóbr klasztornych w okresie wakansów w świetle dokumentu z 1711 r.	727

*

Krzysztof Kaczmarek, Szkoły w klasztorach cysterek w Owińskach i Ołoboku w XIII – XVI w.	738
Dorota Żołędź-Szulec, „Edukacja dam świeckich” w klasztorze w Ołoboku w XVIII w. .	747

III. Cysterki na Pomorzu Zachodnim i Gdańskim

Barbara Popielas-Szultka, Konwent klasztoru w Bergen (Górze) na Rugii od XII w. do lat trzydziestych XVI stulecia	758
Krzysztof Guzikowski, Książę Barnim I i jego synowie wobec zachodniopomorskich konwentów cysterek	766
Christian Gahlbeck, <i>Die Gründung der Zisterzienserinnenklöster Zehden (Cedynia), Bernstein (Pełczyce) und Reetz (Recz) in der Neumark im Lichte brandenburgischer Klosterpolitik um 1300</i>	773
Grzegorz Jacek Brzustowicz, Nowomarchijskie opactwo w Reczu od XIII do XVI w. .	795
Barbara Stolpiak, Teresa Świercz, Próba rekonstrukcji założenia klasztorów cysterek w Pełczycach i Reczu na podstawie źródeł historycznych i metod pomocniczych historii	811
Zofia Krzymuska-Fafius, Relikty wyposażenia konwentów cysterek zachodniopomorskich .	835
Eugeniusz Wilgocki, Badania archeologiczno-architektoniczne klasztorów cysterek na Pomorzu Zachodnim w drugiej połowie XX w.	859

**

Małgorzata Borkowska OSB, Początek i koniec cysterskiej przynależności klasztoru w Żarnowcu	873
Piotr Oliński, Między zakonem krzyżackim a mieszczaństwem pruskim. Uwagi o klasztorach żeńskich w wielkich miastach pruskich.	883

IV. Cysterki na terytorium dawnej Rzeczypospolitej — Kimbarówka

Rafał Witkowski, Klasztor Cysterek w Kimbarówce	899
Jolanta Gwioździk, Dzieje księgozbioru Panien Cysterek z Kimbarówki	908

C. CYSTERKI W EUROPIE ŚRODKOWEJ

Kateřina Charvátová, Vnitřní uspořádání a sociální složení klášterů cisterciáček ve středověkých Čechách	939
Dušan Foltýn, Vnitřní uspořádání a sociální složení klášterů cisterciáček na Moravě ve středověku	959
Jan Zdichynec, <i>Ex malis moribus meliores leges natas esse</i> . Krize kláštera Marienthal v dobách konfesijního štěpení	976

D. VARIA

Jolanta Byczkowska-Sztaba, <i>Lamentacje Jeremiasza</i> — fragment Officium Divinum Triduum Sacrum. Próba rekonstrukcji śpiewów cysterskich na Wielki Tydzień zachowanych we fragmentach wyklejek z rękopisów Biblioteki PAN w Gdańsku	1019
--	------

Jacek Dębicki, Cysterska rzeźba o cechach antropomorficznych a cysterska antropologia teologiczna. Przyczynek do źródeł estetyki cysterskiej	1030
Elżbieta Dąbrowska, Ukształtowanie obrządku pogrzebowego <i>Ordinis Cisterciensis</i> i jego recepcja w Europie Środkowej	1052
Petr Meduna, Curia Hirnzehedil. Příspěvek k poznání restrukturalizace osídlení nejstarší osecké klášterní državy	1066

*

ks. Józef Pater, Ochrona i konserwacja zabytków pocysterskich na Śląsku po 1945 r. . .	1073
--	------

ANEKS

Jubileusz 800-lecia fundacji klasztoru Cysterek w Trzebnicy 1202 – 2002 (ks. Antoni Kielbasa SDS)	1103
---	------